

KRATKI OPIS PROJEKTA

1. UVOD

Lastovski poklad je autentična pučka predstava koja se kroz ples mačeva, muziku s lire, narodnu nošnju i maske odigrava, podijeljena u nekoliko slika, na starinskoj pozornici lastovskog amfiteatra iskićena starinskim kućama, crkvicama i neobičnim fumarima.

Razdoblje između Tri Kralja (6. siječnja) i Čiste srijede (Pepelnice, početka korizme) pokladni su dani ili Pokladi, a na posljednji dan tog razdoblja, Dan Poklada ili pokladni Utornik odvija se završna svečanost. Pokladni dani koje Lastovci željno iščekuju i brižno pripremaju su im najvažniji u godini. Važnost pokladnih svečanosti im je usađena od malih nogu i u tom razdoblju svi su spremni da zauzmu svoje mjesto na lastovskoj povijesnoj sceni – Pokladari odjeveni u uniforme, maškare, Lastovci i njihovi gosti. Centralni dio i glavni događaj obilježava culjanje poklada niz 300 metara dugačku uzu otegnutu od Pokladarove grže, koja se nalazi na brdu iznad sela, do Gornje luke (mjesto budućeg Trga Lastovskog poklada), gdje se nalazi od davnina ugrađen Pokladni kamen. 10. veljače 2013. otvorena je spomen ploča na Gornjoj luci „S ovog mjesta je 1483. g. otegnuta uza do Pokladarove grže s koje se cuja Poklad“. Nakon culjanja, pokladari izvode kolo na proširenju Gornje luke koje je značajno mjesto okupljanja i tu se pred mnoštvom pokazuje sva vještina baratanja sabljom, provlačenje i okretanje, držeći korak u taktu lire. Nakon pokladara, slično kolo plešu i lijepe maškare pokazujući okupljenom mnoštvu maštovite kostime koje su osmislili i sašili samo za taj dan.

Ova legenda ili možda istiniti događaj, kojem je prethodio napad Katalana, to jest Maura na otok, živi na Lastovu više od 531 godine. Ministarstvo kulture Republike Hrvatske je sukladno članku 9. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara Lastovski poklad 17. siječnja 2008. godine proglasilo nematerijalnim kulturnim dobrom Republike Hrvatske i stavilo ga pod svoju zaštitu. U tijeku je prikupljanje dokumentacije za prijavu za uvrštavanje manifestacije Lastovskog poklada na UNESCO-vu listu nematerijalne kulturne baštine.

1.1. Master projekt *Otvoreni muzej Lastovo*

- vidi **Prilog 1. Knjižica arhitektonske vizije master projekta s uključenom I. fazom**
- vidi **Prilog 2. Tablica proračuna master projekta s popratnim hodogramom aktivnosti** (vidljive su sve faze projekta)

2. TRG LASTOVSKOG POKLADA

2.1. Cilj

Cilj projekta *I. Faza – Trg Lastovskog poklada* je da se izgradnjom trga na mjestu na kojem se održava najvažniji događaj u godini na Lastovu pridonese razvoju turističke infrastrukture i adekvatnom preuređenju mjesta Lastova čime će se ojačati konkurentnost turizma kroz obogaćivanje ponude te osigurati produženje turističke sezone kako bi otok sa svojim posjetiteljima kroz cijelu godinu „živio“ poklade.

PODRUČJE FINANCIRANJA: očuvanje turističke resursne osnove – valorizacija etnološke baštine

2.2. Namjena

- Primarna namjena ➡ održavanje turističke manifestacije Lastovski poklad
- Sekundarna namjena ➡ prigodne priredbe u okviru Kulturnog ljeta
- Tercijarna namjena ➡ kulturne potrebe lokalnog stanovništva

Financijski aspekt investicije je vidljiv u Prilogu 3. Plan financiranja troškova I. faze s popratnim hodogramom aktivnosti.

2.3. Turistička valorizacija

Mjesto Lastovo je zaštićeni kulturni spomenik zbog svoje jedinstvene renesansne arhitekture i amfiteatralnog načina gradnje. Skriveno je od pogleda sa mora i nalazi se u unutrašnjosti, stoga je razvoj turizma koji je ključna odrednica budućeg razvoja otoka, ostvariv kroz valorizaciju već postojeće etnološke baštine kao turističkog resursa koji treba očuvati.

Izgradnjom i uređenjem Trga Lastovskog poklada obogaćuje se sadržaj i aktivnosti u turističkoj ponudi otoka. Trg Lastovskog poklada je zamišljen kao mjesto za organizaciju događaja, zabave i ostalih aktivnosti, a namijenjen je turistima ali i lokalnom stanovništvu (Kulturno ljeto, prigodni koncerti na otvorenom, ljetno kino, privremene izložbe, sajmovi itd.). Ovakva vrsta ponude osobito je zanimljiva izvan ljetne sezone kada se i održava manifestacija Lastovski poklad, što će utjecati na produžavanje sezone. (vidi **Prilog 4. Projektna dokumentacija I. faze**)

Također, izgradnjom Trga Lastovskog poklada koji će biti mjesto okupljanja i nezaobilazna turistička atrakcija unutar budućeg inovativnog turističkog brenda - Otvoreni muzej Lastovo, otvaraju se poslovne mogućnosti domaćim obrtnicima da prezentiraju i plasiraju svoje originalne suvenire i domaće proizvode sa oznakom kvalitete Hrvatskog otočnog proizvoda turistima što će utjecati na integriranje otočne agrikulture sa turizmom. Trg bi također trebao poslužiti kao poticaj iznajmljivačima za legalno ponašanje u turizmu jer bi se pratilo unaprjeđenje i kontrola kvalitete

privatnog smještaja, te se predviđa povećanje turističkog prometa u sljedećih 10 godina za minimalno 20% noćenja.

Demografska slika otoka sve je lošija, prisutno je „odumiranje otoka“, a mali i realni broj stanovnika koji obitavaju tijekom cijele godine je uglavnom starije dobi. U mjestu Lastovu danas postoje napuštene kuće, koje zbog planiranog povećanog prihoda od turizma svojom revitalizacijom u funkciji turizma mogu pridonijeti razvoju gospodarstva što može utjecati na povratak iseljenog stanovništva.

Feasibility studija master projekta *Otvoreni muzej Lastovo* čiji je dio projekt *I. faza – Trg Lastovskog poklada* je već u tijeku kao i priprema Razvojne strategije općine Lastovo 2014.-2020., koja će objedinjavati navedene projekte i aktivnosti koje oni obuhvaćaju.

2.4. Plan upravljanja

Na području općine Lastovo postoji razumijevanje političkih vlasti i privatnih subjekata o važnosti održivog i planiranog razvoja turizma. Vidljiva je otvorenost lokalne zajednice prema turizmu.

Model upravljanja Trgom Lastovskog poklada je zamišljen kroz djelovanje udruga sa sjedištem na otoku Lastovu čiji se ciljevi i djelatnosti odnose na njegovanje običaja i promicanje Lastovskog poklada te organiziranje prigodnih manifestacija koje su od interesa za otok Lastovo u cilju očuvanja kulturnih dobara.

Lokacija trga je atraktivna za održavanje raznolikih događanja, nalazit će se u dolini slikovitog naselja amfiteatralnog oblika kao pozornica lastovskog amfiteatra gdje će mještani i posjetitelji organizirati i ispunjavati svoje slobodno vrijeme. Općina bi trebala težiti iznajmljivanju što više sadržaja kako bi imala što više prihoda od najma i kako bi investicija bila samoodrživa. Time će se otvoriti poslovne mogućnosti domaćim i malim poduzetnicima koji bi mogli ući u najam i otvoriti različite objekte hrane i pića koji će utjecati na obogaćivanje ponude otoka.

3. STRATEŠKI DOKUMENTI

Projekt *I. faza – Trg Lastovskog poklada* koji za cilj ima očuvanje resursne osnove turističke atrakcije Gornja luka koja je središte događanja Lastovskog poklada, tradicije duge više od 531 godinu, u smislu razvoja turističke infrastrukture otoka Lastova, uklapa se u cilj *razvoj turističke infrastrukture i očuvanje turističke resursne osnove u svrhu jačanja konkurentnosti turizma* javnog poziva Ministarstva turizma za kandidiranje projekata za dodjelu bespovratnih sredstava temeljem programa Fond za razvoj turizma u 2014. godini.

Projekt je u skladu s Programom ukupnog razvoja Općine Lastovo (2009.), gdje je navedeno da za postavljenu viziju da je Općina Lastovo općina tradicije, kulture, prirode i znanosti, s razvijenim selektivnim oblicima turizma u službi gospodarskog razvoja potrebno ostvariti niz aktivnosti među kojima je i aktivnost daljnjeg razvoja turističke infrastrukture u Općini.

Projektni cilj je u skladu sa Razvojnou strategijom Dubrovačko - neretvanske županije 2011.-2013., odnosno Strateškim ciljem 1. *Povećanje konkurentnosti gospodarstva*, Prioritetom 3. *Razvoj turizma i turističke infrastrukture*, Mjerom 6. *Razvoj ruralnog turizma*, čija je svrha produljenje turističke sezone kroz razvoj novih oblika turizma te očuvanje autohtonih proizvoda i tradicionalnih vrijednosti ruralnog prostora, te Ciljem 3. *Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine*, Prioritetom 4. *Obnova i održivo korištenje kulturne baštine*, Mjerom 1. *Obnova, očuvanje i održivo korištenje kulturne baštine* čija je svrha povećanje gospodarskog korištenja razvojnog potencijala kulturne baštine na načelima održivosti uz podizanje svijesti korisnika o značaju kulture za DNŽ i njezin razvoj kroz unaprjeđenje zaštite i očuvanja kulturne baštine u DNŽ koja ima značajan kulturni, turistički i gospodarski potencijal, uz istodobno poticanje i povećanje gospodarskog korištenja različitim oblicima i načinima.

Također, u skladu je i sa Strategijom razvoja turizma Dubrovačko-neretvanske županije (2012.-2022.) koja u poglavlju 6. Klaster Lastovo, navodi dugogodišnju tradiciju Lastovskog poklada kao projekt konkurentnosti.

Cilj projekta je i u skladu sa Operativnim programom „Regionalna konkurentnost“ Nacionalnog strateškog okvira RH, Prioritetnom osi 1.: *Razvoj i unaprjeđenje regionalne infrastrukture i jačanje atraktivnosti regija*, koja je usmjerena na uspostavu i razvoj javne infrastrukture, odnosno poslovne i turističke infrastrukture radi povećanja atraktivnosti hrvatskih regija i poticanja gospodarskog rasta i otvaranja radnih mjesta.

Poseban naglasak je na činjenici da općina Lastovo trenutačno priprema strateški dokument Razvojna strategija općine Lastovo 2014.-2020., gdje će master projekt „Otvoreni muzej Lastovo“ činiti okosnicu razvoja turističkih resursa.

4. ZAKLJUČAK

Turizam se smatra ključnom razvojnom polugom otoka Lastova, ali se naglašava važnost očuvanja prirode i odnos zaštite/očuvanja prirodnih resursa i novih mogućnosti za razvoj gospodarstvenih / turističkih zona. Lastovo je moderna otočka destinacija koja svoja prirodna i kulturna bogatstva svojim gostima nudi u intimnoj atmosferi prelijepog prirodnog ambijenta i snažnih kulturno-povijesnih vrijednosti. Zbog nedostatka turističke infrastrukture, Lastovo je izrazito sezonska destinacija. Razvoj turističke infrastrukture temeljene na očuvanju već postojećih resursa, odnosno turističkih atrakcija, preduvjet je za uspješno širenje turističke ponude. Trg Lastovskog poklada bi upotpunjavao cjelokupnu ponudu otoka i predstavljao mjesto sastajanja, zabave i razonode koje će nuditi sadržaje tijekom cijele godine. Osim što je navedeni projekt temelj i dio master projekta Otvoreni muzej Lastovo, trebao bi se razviti i kao samostalna atrakcija koja će predstavljati nezaobilaznu točku kod posjeta destinaciji, a svojim gostima pružiti će razumijevanje povijesti, razvoja kulture, tradicije i društvenog okruženja cijelog područja otoka.

PRILOZI:

- Prilog 1. Knjižica arhitektonske vizije master projekta s uključenom I. fazom
- Prilog 2. Tablica proračuna master projekta s popratnim hodogramom aktivnosti
- Prilog 3. Plan financiranja troškova I. faze s popratnim hodogramom aktivnosti
- Prilog 4. Projektna dokumentacija I. faze